

Задача 1. Вітчизняне підприємство уклало з іноземною фірмою контракт на переробку сировини. Визначити ефект від толлінгу за таких умов:

- виробничі витрати, пов'язані з переробкою сировини:
 - електроенергія – 160000 грн.;
 - енергоносії – 120000 грн.;
 - заробітна плата з відрахуваннями – 200000 грн.;
 - інші змінні витрати- 120000 грн.;
 - постійні витрати – 100000 грн.;
- комерційні витрати – 300000 грн.;
- кількість готового продукту, що залишається як плата за переробку, - 1500 т;
- ціна готового продукту – 200 дол. США/ т;
- курс валюти – 5 грн/дол. США;
- витрати, пов'язані з реалізацією готового продукту, - 10000 грн.

Розв'язок

$$E = 1500 \cdot 200 \cdot 5 - (160000 + 120000 + 200000 + 120000 + 100000) - 300000 - 10000 = 490000 \text{ грн.}$$

Оскільки $490000 > 0$, операцію толлінгу можна вважати економічно доцільною для фірми-переробника.

Задача 2. Вартість обладнання, наданого згідно з компенсаційною угодою, - 3000000 євро. Витрати, пов'язані з доставкою (включаючи сплату митних платежів), - 650000 євро. Вартість інжинірингових послуг, пов'язаних з монтажем обладнання і консультацією працівників, - 100000 євро. Курс валюти – 6,05 грн/євро. Термін дії компенсаційної угоди – 8 років. Компенсація здійснюється рівними частинами. Розмір комісійних – 12,5% річних. Щорічний випуск продукції на даному обладнанні становить 500000 шт.

Згідно з складеним прогнозом, виготовлена продукція буде реалізовуватись: на внутрішньому ринку – 75% від загального обсягу виробництва, за ціною 130 грн/шт.; на зовнішньому ринку – 25%, за ціною 20 євро/шт.

За попередніми розрахунками визначено, що максимально допустимий процент поставки продукції в рахунок компенсації за надане обладнання для збереження прийнятого рівня рентабельності становить 5,5%.

Визначити, чи є компенсаційна угода вигідною для отримувача обладнання.

Примітка: умовою економічної доцільності комерційної компенсації для замовника можна вважати дотримання такої нерівності:

$$Ч_{\text{факт}} \leq Ч_{\text{доп}}, \text{ де}$$

Ч_{факт} – частка продукції, що за договором підлягає передачі постачальнику обладнання;

Ч_{доп} – максимально допустима частка продукції, що може передаватися постачальнику обладнання, визначена на основі прийнятого рівня рентабельності.

$$Ч_{\text{факт}} = \frac{K_p}{B_p}, \text{ де}$$

K_p – річний розмір компенсації, визначений з урахуванням процента комісії;

B_p – загальна вартість річного обсягу продажу продукції.

Розв'язок

1. Витрати, пов'язані з отриманням обладнання:

$$(3000000 + 650000 + 100000) \cdot 6,05 = 22687500 \text{ грн.}$$

2. Річний розмір компенсації:

$22687500/8=2835937,5$ грн.

3. Компенсація з урахуванням виплати комісійних:

$2835937,5+2835937,5*(12,5/100)=3190429,7$ грн.

4. Виручка від реалізації продукції:

$(500000*0,75*130)+(500000*0,25*20*6,05)=63875000$ грн.

5. Питома вага вартості продукції, що поставляється в рахунок компенсації, у загальному розмірі виручки:

$$Ч_{\text{факт}} = \frac{3190429,7}{63875000} * 100 = 5\%$$

$5\% < 5,5\%$ компенсаційна угода доцільна.

Задача 3. Розрахувати показники ефекту та ефективності імпорту товару народного споживання.

Вихідні дані:

Кількість товару – 1000000 шт.

Контрактна ціна – 0,3 євро/шт.

Транспортні витрати – 0,2 євро/шт..

Інші витрати, пов'язані з доставкою і реалізацією товару на внутрішньому ринку, - 500000 грн.

Курс валюти – 6 грн/євро.

Ціна реалізації на внутрішньому ринку – 4 грн/ шт.

Розв'язок

1. Сукупні витрати

$V=1000000*(0,3+0,2)*6+500000=3500000$ грн.

2. Результат від операції

$P=1000000*4=4000000$ грн

3. Розмір ефекту від імпорту

$E=4000000-3500000=500000$ грн.

4. Ефективність імпорту

$К_{\text{еф}}=4000000/3500000=1,14$ (операція вигідна, оскільки кожна гривня приносить 14 коп прибутку).

Задача 4. Вітчизняне підприємство імпортує товар, ціна якого становить 1,95 млн. дол. США. Товар перепродується на внутрішньому ринку за ціною 10 млн. грн. визначити коефіцієнт валютної ефективності імпорту. Зробити висновок про економічну доцільність даної операції, якщо курс валюти становить 5,33 грн./дол. США.

Розв'язок

$k_{\text{вн}}=10/1,95=5,13$ грн./дол. США. Кожен долар, вкладений у закупівлю імпортного товару, приніс віддачу у розмірі 5,13 грн. Оскільки $5,13 < 5,33$, операцію можна вважати економічно недоцільною.

Задача 5. Розрахувати коефіцієнт ефективності експортно-імпортової операції за такими даними:

- Валютна виручка від експорту – 4000 євро;
- Витрати на виробництво та експорт продукції – 24000 грн.;
- Виручка від перепродажу товару, закупленого за кордоном на всю суму валютної виручки, на вітчизняному ринку – 26500 грн.

Розв'язок

- $k_{\text{вс}} = 4000/24000 = 0,167$ євро/грн.
- $k_{\text{ві}} = 26500/4000 = 6,625$ грн./євро.
- $K_{\text{інт}} = k_{\text{ві}} * k_{\text{вс}} = 0,167 * 6,625 = 1,106$.

Оскільки $1,106 > 1$, то експортно-імпорту операцію можна вважати економічно доцільною.

Задача 6. Поточні витрати, пов'язані з виробництвом та експортом товару, становлять 5000 грн./шт.; рентабельність продукції – 25%; курс валюти – 5,3 грн./дол. США.

Визначити зовнішньоторгову ціну у гривнях і доларах США.

Розв'язок

- Ціна у грн.: $5000 * (1 + 25/100) = 6250$
- Ціна у дол.: $6250 / 5,3 = 1179,25$

Задача 7. На митну територію України імпортується підакцизний товар в кількості 500 кг. Загальна митна вартість товару – 10000 грн. В ході митного оформлення сплачені: плата за митне оформлення (розмір – 60 дол. США); мито (ставка - 5%); акцизний збір (ставка – 20 дол. США за 1000 кг); ПДВ (ставка – 20%). Курс НБУ – 5,33 грн./ дол. США.

Розрахувати митні платежі.

Розв'язок

Вид платежу	Основа нарахування	ставка	Сума
плата за митне оформлення			$60 * 5,33 = 319,8$ грн
мито	10000 грн	5%	$10000 * 0,05 = 500$ грн
акцизний збір	500 кг	20 дол. США за 1000 кг	$500 * 20 / 1000 * 5,33 = 53,3$ грн.
ПДВ	$10000 + 500 + 53,3 = 10553,3$ грн	20%	$10553,3 * 0,2 = 2110,66$ грн.

Задача 8. У таблиці наведені дані обсягів торгівлі послугами Тундрастану та у світі в цілому.

Таблиця «Обсяги експорту-імпорту послуг у 2012 р., млн.дол.США.»

	Експорт		Імпорт	
	млн. дол. США	у % до 2011р.	млн. дол. США	у % до 2011р.
Тундрастан	3 706 783,1	107,4	808 306,3	115,1
Всього по світу	8 989 155,7	119,8	8 878 259,2	131,2

Завдання: Враховуючи наведені дані: **1)** розрахуйте зовнішньоторговельний обіг послуг країни та світу; **2)** розрахуйте сальдо торговельного балансу послугами країни та світу; **3)** розрахуйте частку Тундрастану у світовій торгівлі послугами; **4)** проаналізуйте темпи росту експорту, імпорту послуг країни та світу.

Розв'язок

Країна	ЗТО	Сальдо т.б.п.
Тундрастан	4155089,4	2898476,8
Всього по світу	17867414,9	110896,5

Частка Тундрастану у світі % $= (ЗТО_{\text{Нормандії}} / ЗТО_{\text{всього світу}}) * 100\% = 25,27\%$ (1/4); Темпи росту експорту, імпорту послуг країни та світу достатні.

Задача 9. У таблиці наведені дані експорту-імпорту окремих видів послуг за 2011-2012 рр. однією з країн світу.

Таблиця «Обсяги експорту-імпорту послуг у 2011-2012 рр., у тис. дол. США»

	Експорт		Імпорт	
	2011	2012	2011	2012
Транспортні послуги	5354754,9	6111729,8	788967,5	1118368,9
Подорожі	248341,3	342227,1	230090,8	326701,6
Послуги зв'язку	258121,1	237058,6	90917,8	89314,7
Будівельні послуги	164262,2	98534,8	181745,6	109123,9
Страхові послуги	70496,2	86167,0	103635,3	138780,7
Фінансові послуги	80095,7	322245,3	406999,9	887317,0
Комп'ютерні послуги	86770,7	158021,1	111628,5	159789,2

Завдання: На основі наведених даних розрахуйте по кожній галузі:

- 1) темпи зростання зовнішньоторговельного обігу;
- 2) темпи приросту зовнішньоторговельного обігу;
- 3) торговельне сальдо у 2011 і 2012 рр.
- 4) проаналізуйте розраховані показники.

Розв'язок

Темпи зростання зовнішньоторговельного обігу $T_{зт.ЗТО} = (ЗТО_{з.б} / ЗТО_{б.р.}) * 100\%$

Темпи приросту $T_{пр.ЗТО} = (T_{зт.ЗТО} - 100\%)$.

Сальдо = (Ехр-Імр).

	темпи зростання $T_{зт.ЗТО} \%$	темпи приросту $T_{пр.ЗТО} \%$	торговельне сальдо	
			2011 р.	2012р.
Транспортні послуги	117,68	17,68	4565787,4	4993360,9
Подорожі	139,82	39,82	18250,5	15525,5
Послуги зв'язку	93,51	-6,49	167203,3	147743,9
Будівельні послуги	60,02	-39,98	-17483,4	-10589,1
Страхові послуги	129,18	29,18	-33139,1	-52613,7
Фінансові послуги	248,32	148,32	-326904,2	-565071,7
Комп'ютерні послуги	160,19	60,19	-24857,8	-1768,1

Сальдо від'ємне в більшості випадках, це погано, темпи приросту і зросту в деяких галузях від'ємне, а цілому непогані.

Задача 10. Величина експорту країни складає 4,5 % від показника ВВП, імпорту - 5 млрд. дол., ВВП -100 млрд. дол.. Знайти й прокоментувати величини: 1) сальдо торговельного балансу (чистого експорту); 2) зовнішньоторговельного обороту країни; 3) експортної квоти; 4) імпортної квоти; 5) зовнішньоторговельної квоти країни. Чи є економіка даної країни відкритою?

Розв'язок:

1) величина експорту дорівнює 4,5% від 100 млрд. дол, тобто 4,5 млрд. дол ⇒

⇒ величина сальдо торговельного балансу (чистого експорту) = експорт-імпорт = 4,5-5 = - 0,5 млрд. дол. (від'ємне);

2) величина зовнішньоторговельного обороту країни = експорт + імпорт = 4,5+5 = 9,5 млрд. дол.;

3) експортна квота $K_e = \text{експорт} / \text{ВВП} = 4,5 / 100 = 0,045$, або 4,5%, що закладене в умові задачі;

4) імпортна квота $K_i = \text{імпорт} / \text{ВВП} = 5 / 100 = 0,05$, або 5%;

5) зовнішньоторговельна квота $K_{зт} = K_e + K_i = 0,095$, або 9,5%.

Економіка країни є закритою, тому що експортна квота нижча 10%.

Задача 11. Величина експорту країни складає 12 млрд. дол., з них експорт товарів групи Х дорівнює 5 млрд. дол. Цифра загальносвітового експорту досягла 150 млрд. дол. при світовому експорті товарів групи Х на суму 75 млрд. дол. Знайдіть коефіцієнт відносної експортної спеціалізації країни (*Кексп*) за товарами групи Х і зробіть висновки.

Розв'язок:

$$K_{вксп} = E_n / E_{св}$$

де E_n - питома вага товару в національному експорті країни;

$E_{св}$ - питома вага товару у світовому експорті.

Якщо $K_{вксп} > 1$, тоді галузь (або товар) вважаються міжнародно спеціалізованими.

$$K_{вксп} = E_n / E_{св} = (5/12) / (75/150) \approx 0,833$$

$K \approx 0,833$, або 83,3%, тобто за групою товарів Х країну не вважають спеціалізованою щодо виробництво даного товару.

Задача 12. Обчисліть ефект від бартеру за такими вихідними даними:

Експортна частина контракту	Імпортна частина контракту
1 Контрактна вартість товару -38000 дол. США	1 Контрактна вартість товару -38000 дол. США
2 Курс валюти на дату відвантаження - 1.1 дол. США/євро	2 Курс валюти на дату отримання - 1,2 дол. США/євро
3 Витрати на доставку товару до митного кордону - 1000 євро	3 Витрати на доставку товару до митного кордону - 1500 дол. США
4 Ставка експортного мита - 10 %	4 Ставка імпортного мита - 20 %
5 Ставка ПДВ - 0 %	5 Ставка ПДВ - 20 %

Розглядаються два варіанти придбання обладнання (див. таблицю). На основі відповідних розрахунків оберіть більш привабливий варіант.

Розв'язок:

Експортна частина контракту	Імпортна частина контракту
Контрактна вартість товару в євро 38000/1,1=34545,45 євро	Контрактна вартість товару в євро 38000/1,2=31666,67 євро
Митна вартість 34545,45 євро +1000 євро=35545,45 євро	Митна вартість 31666,67 євро +1500/1,2=32916,67 євро
Розмір експортного мита 35545,45*0,1=3554,55 євро	Розмір експортного мита 32916,67 *0,2=6583,33 євро
Загальна сума 35545,45+3554,55=39100 євро	ПДВ (32916,67+6583,33)*0,2=7900 євро
	Загальна сума 32916,67 +6583,33 +7900=47400 євро

$$\text{Ефект} = \text{імпорт-експорт} = 47400 - 39100 = 8300 \text{ євро}$$

Задача 13. Розглядаються два варіанти експорту продукції (див. таблицю).

Розрахуйте розмір ефекту та оберіть більш прибутковий варіант.

Назва показника	Варіант 1	Варіант 2
Ціна одиниці продукції (з урахуванням сплаченого мита)	50 євро	65 дол. США
Виробнича собівартість одиниці продукції	200 грн.	200 грн.
Курс валюти	6 грн./євро	5 грн./дол. США
Обсяг реалізації	100000 шт.	80000 шт.
Витрати на транспортування	100000 грн.	200000 грн.

Ставка ввізного мита	22 %	20 %
----------------------	------	------

Розв'язок:

Варіант 1:

Витрати = $(200 \cdot 100000 + 100000) \cdot 1,22 = 24522000$

Доходи = $50 \cdot 6 \cdot 100000 = 30000000$ грн.

Ефект = $30000000 - 24522000 = 5478000$ грн.

Варіант 2:

Витрати = $(200 \cdot 80000 + 200000) \cdot 1,2 = 19440000$

Доходи = $65 \cdot 5 \cdot 80000 = 26000000$ грн.

Ефект = $26000000 - 19440000 = 6560000$ грн.

Відповідь: варіант 2 є більш прибутковим, отже слід обрати його при експорті продукції.

Задача 14. На митну територію України імпортується підакцизний товар в кількості 250 кг. Загальна митна вартість товару – 10000 грн. В ході митного оформлення сплачені: плата за митне оформлення (розмір – 70 дол. США); мито (ставка - 5%); акцизний збір (ставка – 20 дол. США за 1000 кг); ПДВ (ставка – 20%). Курс НБУ – 5,33 грн./ дол. США.

Розв'язок

Вид платежу	Основа нарахування	ставка	Сума
плата за митне оформлення			$70 \cdot 5,33 = 373,1$ грн
мито	10000 грн	5%	$10000 \cdot 0,05 = 500$ грн
акцизний збір	250 кг	20 дол. США за 1000 кг	$250 \cdot 20 / 1000 \cdot 5,33 = 26,65$ грн.
ПДВ	$10000 + 500 + 26,65 = 10526,65$ грн	20%	$10526,65 \cdot 0,2 = 2105,33$ грн.

Задача 15. Згідно з договором купівлі-продажу товар поставляється до України з Німеччини за умовами FOB Франкфурт-на-Майні. Вартість товару за контрактом - 20000 євро. До рахунку-фактури продавець включив вигради на доставку вантажу до порту (60 євро) і вартість повантаження на судно (80 євро). Вартість транспортування до перетину митного кордону 180 євро.

Обчисліть митну вартість товару і розмір митних платежів, якщо в ході митного оформлення були сплачені: плата за митне оформлення – 260 грн. мито - за ставкою 10 %, акцизний збір - за ставкою 18 %, податок на додану вартість - за ставкою 20 %. Курс валюти - 6,15 грн. / євро.

Розв'язок:

Митна вартість товару = $(20000 + 60 + 80 + 180) \cdot 6,15 = 124968$ грн.

Розмір митних платежів = $260 + 124968 \cdot 0,1 + 124968 \cdot 1,1 \cdot 0,18 + 124968 \cdot 1,1 \cdot 1,18 \cdot 0,2 = 69942,16$ грн.

Відповідь: митна вартість товару складає 124968 грн., а розмір митних платежів - 69942,16 грн.